

Posudek vedoucího práce

Vendula Šubová: *Problematika hodnot ve vzdělávání v postmoderní společnosti na počátku 21. století*

Praha 2012, 50 s., bez příloh

Bakalářská práce

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, katedra andragogiky a personálního řízení

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

Obsah a struktura práce

Problematika hodnot ve výchově a vzdělávání nepatří k frekventovaným tématům závěrečných prací studentů katedry. Možným vysvětlením je skutečnost, že příprava prací nezřídka označovaných jako teoretické bývá v několika ohledech náročnější než práci řešících otázky uchopitelné empiricky a/nebo otázky „hmatatelné“ – alespoň zčásti dobře přístupné na základě běžné zkušenosti. První zmiňovaný typ prací vyžaduje nejenom velmi solidní sečtělou, ale především schopnost dlouhodobější a hlubší reflexe nastudovaných pramenů, které nebývají vždy z hlediska jejich obsahu snadno přístupné. Bakalářská práce Venduly Šubové je příkladem velmi dobře zvládnutelného tématu, které – ač z výše naznačených důvodů je svým způsobem raritní – nepostrádá nosnost a naléhavost.

Základním cílem práce je představit a rozebrat otázku hodnot ve vzdělávání jako aktuální problém, který se týká individuálních životů i povahy celé společnosti. Proto se autorka nejprve pouští do představení konceptu postmoderní společnosti a jeho nosnosti pro konceptualizaci soudobé sociální reality a následně se koncentrovaněji dostává k otázkám výchovných cílů. Problematika vzdělávání je však zapracována již v první ze dvou hlavních kapitol práce. Členění textu je logické, jeho části jsou dobře provázány. Rozsah předložené práce je spíše skromný, ale z hlediska stanovené minimální délky zcela dostatečný.

Odborná úroveň

Téma práce je jistě složité a náročné. Je výhodné, že postmoderní společnost je v textu zpracována spíše jako diagnóza doby, v níž žijeme, než jako „velká“ preskriptivní sociální teorie. Za tu ostatně není daný směr považován.

Postmodernismus jako proud myšlení ve filosofii a sociálních vědách je daleko širší, než aby s ním bylo možné zacházet v celé jeho šíři. Autorka pracuje s příklady reprezentativních

autorů a přístupů, přičemž může ponechat stranou myslitele, jako jsou třeba Jameson, Harvey, Rorty nebo Foucault.

Základní úroveň přínosu teoreticky orientované práce bývá zajištěna již zvládnutím úkolu uchopit téma za pomoci promyšleně vybraných zdrojů, jejichž prvky jsou dobře propojeny a interpretovány. Charakter předložené práce je polemický. (Takzvaně) postmoderní realita nejenom v oblasti vzdělávání je pojmána kriticky, přičemž autorka používá v zásadě dva druhy argumentů: kulturně konzervativní a konfliktualistické. Nejednou se stává, že předestřená stanoviska se vzájemně nepodporují, naopak se jeví jako těžko slučitelná. Příkladem může být tvrzení o neexistenci jakékoli hodnotové výchovy dnes (s. 37) a tvrzení o skrytém předávání hodnot např. ve výuce historie (s. 36).¹

Na několika málo místech se stává, že ve snaze argumentaci vyostřit nebo zhustit dochází k určitým zkratkám. V této souvislosti upozorňuji na tvrzení o neexistenci závazných morálních pravidel soudobých společností (s. 16), bezhodnotovém myšlení avantgardy (s. 27) nebo 1. odstavec na s. 15.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je na solidní úrovni. Počet použitých pramenů (vč. zahraničních) je dostatečný, spokojenost vyjadřuji i s ohledem na úroveň pramenů.

Grafické zpracování

Grafické zpracování je pečlivé a bez zjevných nedostatků.

Jazyková úroveň

Použitý jazyk je čtivý a bohatý. Jeho místy (např. s. 17) expresivnější povaha může některým čtenářům spíše imponovat, jiní ji mohou považovat za přepjatou. Styl rozsáhlých pasáží textu svědčí o tom, že práce vznikala spíše plynule než překotně.

V nadpisu 1. kapitoly na s. 9 vypadlo jedno slovo, což dokládá i znění názvu uvedené v Obsahu.

¹ V této souvislosti připojuji ještě poznámku, že práce by mohla využít myšlenky novějších filosofických proudů, které postmodernismus kritizují (např. komunitarismus). Jinými slovy řečeno, možná by stálo za pokus ukázat, že jakkoli je současná realita „postmoderní“, postmodernismus jako směr myšlení není zdaleka posledním slovem dějin myšlení.

Podněty k rozpravě

Práce se přímo nezaměřuje na specifickou oblast vzdělávání dospělých. Jaké jsou příčiny této skutečnosti?

Závěrečné zhodnocení práce

Předloženou bakalářskou práci hodnotím jako zdařilou, neboť dokáže inspirovat k přemýšlení. Autorka v ní prokázala schopnost samostatné práce.

Doporučuji k obhajobě.

Návrh známky: velmi dobře

2. 9. 2012

PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.